

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży**

Nazwa w języku angielskim: **Social maladjustment of children and youth**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarne**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	10	12			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	50	50			
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie z oceną			
Liczba punktów ECTS	2	2			

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie z istotą, pojęciem niedostosowania społecznego w ujęciu psychologicznym, pedagogicznym i socjologicznym. Nabycie zaawansowanej wiedzy na temat rodzajów, typów, objawów niedostosowania społecznego, stadia wykojenia. Poznanie określonych zjawisk patologicznych - ich analiza i interpretacja.
C2	
C3	

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA – PEU

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01	Student zna, w stopniu zaawansowanym, pojęcie, rodzaje, typy, objawy niedostosowania społecznego, stadia wykojenia.
PEU_W02	Student zna, w stopniu zaawansowanym określone zjawiska patologiczne - potrafi je analizować i interpretować.

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01	Student potrafi diagnozować, przeciwdziałać demoralizacji i przestępczości nieletnich.
---------	--

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01	Student jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w odniesieniu do osób niedostosowanych społecznie oraz jest gotów do współpracy i współdziałania z innymi.
---------	---

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć: wykład		Liczba godzin
W 1	Zapoznanie z planem zajęć, celami, literaturą, treściami programowymi oraz omówienie kryteriów zaliczeń. Pojęcie i istota niedostosowania społecznego (definicje, ujęcie psychologiczne, pedagogiczne i socjologiczne). Interdyscyplinarne ujęcia nieprzystosowania społecznego.	2
W 2	Objawy niedostosowania społecznego. Stadia wykołajenia się, rodzaje, postacie i typy niedostosowania społecznego.	2
W 3	Podstawy prawne systemu przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości młodzieży w Polsce. Zapoznanie z programami wychowawczo- profilaktycznymi.	2
W 4	Uzależnienia od środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze) - uwarunkowania, konsekwencje, prewencja. Procedury postępowania w przypadku dysfunkcyjnych zachowań, profilaktyka, terapia.	2
W 5	Podstawowe strategie oraz metody, techniki i narzędzia wykorzystywane w diagnozowaniu niedostosowani społecznego. Podsumowanie zajęć.	2
Razem		10

Forma zajęć: ćwiczenia

C1	Zapoznanie z planem zajęć, celami, literaturą, treściami programowymi oraz omówienie kryteriów zaliczeń. Wagary, ucieczki z domu, włóczęgostwo – przyczyny, szkolne procedury postępowania, konsekwencje prawne, zapobieganie.	2
C2	Przestępczość młodzieży, typologia przestępstw, problematyka resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie.	2
C3	Przestępstwa komputerowe, cyberprzemoc, stalking – formy, skala zagrożenia, aspekt prawny, odpowiedzialność karna, formy pomocy.	2
C4	Samookaleczenia, próby samobójcze i samobójstwa – uwarunkowania, typologia, profilaktyka.	2
C5	Patologie seksualne (prostytucja, pedofilia, pornografia, kazirodztwo) – profilaktyka.	2
C6	Czynniki ryzyka niedostosowania społecznego w sektach i organizacjach dewiacyjnych. Podsumowanie i zaliczenie zajęć.	2
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.	Prezentacja treści z wykorzystaniem multimediiów.
2.	Analiza literatury i tekstów przedmiotowo-metodycznych.
3.	Praca w grupach, dyskusja dydaktyczna.

METODY I FORMY OCENY

OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia
F ć	PEU_W02, PEU_U01, PEU_W01	Praca w grupach, dyskusja.
P ć	PEU_U01, PEU_K01 PEU_W01, PEU_W02	Zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej.
F w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_K01	Dyskusja, wypowiedź ustna.
P w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U01, PEU_K01	Egzamin w formie ustnej lub pisemnej.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna podstawowe pojęcia, rodzaje, typy, objawy niedostosowania społecznego	Student zna w dobrym stopniu więcej niż jedno ujęcie wybranych pojęć, rodzajów, objawów tego zagadnienia.	Student dodatkowo wie jak dokonać krytycznej oceny przedstawianych interpretacji pojęć.
PEU_W02	Student zna w podstawowym zakresie niektóre zjawiska patologiczne	Student zna w dobrym stopniu różnorodne zjawiska patologiczne – analizuje i interpretuje je.	Student w sposób zna i opisuje większość omawianych w trakcie zajęć zjawisk patologicznych, potrafi wskazać ich drogi naprawy, profilaktykę i terapię.
PEU_U01	Student potrafi w podstawowym zakresie wyjaśnić zasady systemu przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich..	Student dodatkowo zapoznał się z zasadami konstruowania programów wychowawczo-profilaktycznych.	Student w sposób bardzo dobry zapoznał się z ofertą pomocową dotyczącą zagadnień niedostosowania społecznego, a także potrafi ją krytycznie ocenić.
PEU_K01	Student demonstruje postawę opartą na wiedzy w odniesieniu do zagadnień niedostosowania społecznego, jest przekonany o sensie działań pedagogicznych.	Student demonstruje zaawansowaną postawę w podejmowaniu działań pedagogicznych, odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań.	Student dodatkowo jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Ponadto jest zdolny do systematycznej współpracy i współdziałania z innymi.

LITERATURA PODSTAWOWA

- Pytka L. (2001): Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne, Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
- Urban B., Stanik J., (red.) (2008): Resocjalizacja, Tom 1 i 2, Warszawa: PWN.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Szymańska J. (2012): Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej profilaktyki, Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.
- Wysocka E. (2008): Diagnoza w resocjalizacji, Warszawa: PWN.
- Urban B. (2000): Zaburzenia w zachowaniu i przestępczość młodzieży, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Przestępczość, resocjalizacja, profilaktyka. Współczesne aspekty (2020): pod red. B. Zinkiewicz, Kraków: Oficyna

Wydawnicza AFM.
ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE
Ustawa z dnia 9.06.2022 o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich - https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220001700
Brodniak W. A. (2007): Zapobieganie samobójstwom. Poradnik dla nauczycieli i innych pracowników szkoły. Druk: MEN, Wydawca: Fraszka Edukacyjna - https://brpd.gov.pl/sites/default/files/zapobieganie_samobojstwom.pdf

**MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA DLA PRZEDMIOTU:
[NIEDOSTOSOWANIE SPOŁECZNE DZIECI I MŁODZIEŻY
Z EFEKTAMI UCZENIA NA KIERUNKU: PEDAGOGIKA**

Przedmiotowy efekt uczenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów uczenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_W01, K_W03	C1-3	W1, W2,	1,2,3
PEU_W02	K_W09	C1-3	W4, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6,	1,2,3
PEU_U01	K_U01, K_U11	C1-3	W3, W5	1,2,3
PEU_K01	K_K02, K_K05	C1-3	W1, W2,W3, W4, W5, Ć1, Ć2, Ć3, Ć4, Ć5, Ć6	1,2,3